Lietas Nr. A420406914
Lietas arhīva Nr. A42-01231-15/5

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2015.gada 5.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Pāvele,

piedaloties atbildētājas Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvei Svetlanai Petrovai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „LARIVA" pieteikuma par Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 30.oktobra lēmuma Nr.2-30/RD-14-2670-nd atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde (turpmāk - Pārvalde) 2014.gada 25.augustā pieņēma lēmumu Nr.PIP-14-12440-nd/5-7/14-265808-AL (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma aprēķināt SIA „LARIVA" (turpmāk - Pieteicēja) nekustamā īpašuma nodokli par pirti /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs A/par 2011.gada oktobri – decembri 7,07 lati, 2012.gadu – 23,75 lati, 2013.gadu – 23,75 lati un 2014.gadu – 33,80 *euro*.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, Pieteicējas pārstāvis ar 2014.gada 26.septembra iesniegumu to apstrīdēja Rīgas domē.

Ar Rīgas domes (turpmāk – Dome) priekšsēdētāja 2014.gada 30.oktobra lēmumu Nr.2-30/RD-14-2670-nd (turpmāk - Lēmums) nolemts atstāt negrozītu Sākotnējo lēmumu. Lēmums pamatots ar sekojošiem argumentiem.

[1.1] Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – NIVKIS) datiem pirts /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs A/, platība 37,70 kv.m, galvenais lietošanas veids ir „1274 Citas, iepriekš neklasificētas, ēkas" (līdz 2010.gada 15.martam galvenais lietošanas veids bija „1101 Dzīvojamo māju palīgēkas").

Saskaņā ar Ministra kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr.1620 „Noteikumi par būvju klasifikāciju" pielikumu „Būvju klasifikācija" kods 1274 „Citas, iepriekš neklasificētas, ēkas; Cita, iepriekš neklasificēta, telpu grupa" ietilpst „Nedzīvojamo ēku" nodaļā - kods 12. Minēto noteikumu pielikuma „Būvju klasifikācija" 116.punktā paskaidrots, ka kods 1274 „Citas, iepriekš neklasificētas, ēkas; Cita, iepriekš neklasificēta, telpu grupa" attiecas uz palīgēkām un telpu grupām palīgēkās.

Līdz ar to pirts /adrese A/, kadastra apzīmējums /numurs A/, ar galveno lietošanas veidu „1274 Citas, iepriekš neklasificētas, ēkas" nav paredzēta un nevar tikt izmantota dzīvošanai.

Tā kā pieteicējas īpašumā ir pirts /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs A/, kuras lietošanas veids atbilstoši NĪVKIS datiem nav dzīvošana un nav saistīts ar dzīvošanu, minētā pirts nav Likuma 3.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktais nekustamā īpašuma nodokļa objekts, kam būtu piemērojama samazinātā nekustamā īpašuma nodokļa likme, neskatoties uz apstākli, ka īres tiesības uz to ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

[1.2] Saskaņā ar speciālajām tiesību normām pirtij /adrese A/, kadastra apzīmējums /numurs A/, nekustamā īpašuma nodokļa likme ir nosakāma atsevišķi no zemes vienības un dzīvojamās mājas, kas arī ietilpst nekustamajā īpašumā /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, un Civillikuma normas izskatāmajā administratīvajā lietā nav piemērojamas, jo tās ir vispārējās tiesību normas attiecībā pret likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli".

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 26.novembrī saņemts pieteicējas pieteikums par Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 30.oktobra lēmuma Nr.2-30/RD-14-2670-nd atcelšanu. Pieteikums pamatots ar sekojošiem argumentiem.

[2.1] Lēmumā Iestāde faktiski pārfrāzējusi Administratīvajā aktā izteiktos argumentus un secinājumus, un nav analizējusi un atspēkojusi Pieteicēja sūdzībā minētos argumentus par strīdus objektu -pirti, kā lietu kopības sastāvdaļu.

[2.2] Civillikuma 968.pants paredz, ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu. Līdz ar to veidojas lietu kopība, kas tāda arī ierakstīta zemesgrāmata nodalījumā. Civillikuma 850.pants paredz, ka galvenās lietas ir tās, kas ir pastāvīgi tiesību priekšmeti, bet viss tas, kas pastāv tikai ap galveno lietu, vai pieder pie tās, vai kā citādi ar to saistīts, ir blakus lieta. Protams, ka zeme kā galvenā lieta var pastāvēt bez ēkām, savukārt ēka (PIRTS) kā zemes daļa nevar pastāvēt atrauti no zemes un līdz ar to pirts ēka ir zemes blakus lieta. 852. Pants paredz, ka, kamēr blakus lieta nav atdalīta no galvenās lietas, uz abām tām attiecas vieni un tie paši tiesību noteikumi. Savukārt Civillikuma 853.pants paredz, ka visas tiesiskās attiecības, kas zīmējas uz galveno lietu, pašas par sevi attiecas arī uz blakus lietu.

Tādējādi uzskatāms, ka pirts ēku izmantot saimnieciskajā darbībā atrauti no zemes, ar kuru tā saistīta, jeb citiem vārdiem sakot atrauti no lietu kopības, nav iespējams ne juridiski, ne arī faktiski.

[2.3] Nekustamais īpašums kopš 2014.gada 14.aprīļa ir izīrēts fiziskai personai /pers. F/, un šis īres līgums kā īpašuma apgrūtinājums reģistrēts arī zemesgrāmatā, līdz ar to tas saistošs arī trešajām personām. No 2010.gada līdz īres līguma noslēgšanai, māja netika izmantota saimnieciskajā darbībā vispār. Tajā bija iemitināta ģimene, kura māju kurināja, apkopa tās teritoriju un pieskatīja.

Tādējādi nodokļa likme 1,5 % būt piemērojama pirts ēkai, kas kopā ar zemi veidotu pastāvīgu nekustamo īpašumu un varētu būt izmantota saimnieciskajā darbībā, nevis kalpotu kā palīgēka dzīvojamajai ēkai, kas izīrēta fiziskai personai.

[3] 2014.gada 24.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Rīgas domes rakstveida paskaidrojums par pieteikumu. Rīgas dome pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[4] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem. Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies, 2015.gada 14.aprīlī tiesā saņemts pieteicējas pārstāvja lūgums izskatīt lietu bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 214.pantu tiesa atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

**Motīvu daļa**

[5] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku rakstveidā izteiktajiem argumentiem un atbildētāja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa atzīst, ka pieteikums ir apmierināms.

[6] Dome Lēmumu pamatojusi ar to, ka pieteicējas izīrētā pirts pieder nedzīvojamo telpu grupai, proti, nav paredzēta dzīvošanai un tās izīrēšana citai personai pati par sevi ir uzskatāma par saimniecisko darbību, kā dēļ šai ēkai ir piemērojama nekustamā īpašuma nodokļa likme 1,5%.

Sākotnēji ir noskaidrojams vai pirts ēka ir uzskatāma par nekustāmā īpašuma nodokļa objektu.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" (turpmāk – Likums) 1.panta otrās daļas 9.punkts *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2011.gada 31.decembrim)* noteica, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek vienģimenes un divģimeņu dzīvojamo māju un daudzdzīvokļu māju palīgēkas un garāžu īpašnieku kooperatīvo sabiedrību garāžas un garāžu īpašnieku biedrību garāžas, to skaitā garāžas, kuras garāžu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība un garāžu īpašnieku biedrība ir atsavinājusi par labu fiziskajai personai un kuras ir reģistrētas zemesgrāmatā kā atsevišķs nekustamais īpašums, ja tās netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai.

Savukārt šā panta ceturtā daļa noteica, ka šā likuma izpratnē saimnieciskā darbība ir preču ražošana, darbu izpilde, tirdzniecība, pakalpojumu sniegšana un cita veida darbība par atlīdzību, izņemot maksas pakalpojumu sniegšanu atbilstoši valsts vai pašvaldību budžeta iestāžu funkcijām, zemes izmantošanu lauksaimniecības produktu ražošanai pašpatēriņam, kā arī dzīvokļa vai individuālās dzīvojamās mājas (mājas daļas) izīrēšanu dzīvošanai vai fiziskās personas īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošas telpu grupas, kuras funkcionālā izmantošana ir saistīta ar dzīvošanu (garāža, autostāvvieta, pagrabs, noliktava un saimniecības telpa), iznomāšanu fiziskajai personai, kura to neizmanto saimnieciskajā darbībā.

2012.gada 1.janvārī spēkā stājās Likuma 1.panta otrās daļas 9.punkta redakcija, kas noteic, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek dzīvojamo māju palīgēkas, ja palīgēkas platība nepārsniedz 25 $m^2$, izņemot garāžas. Tāpat minētā panta daļa tika papildināta ar 9.$^1$punktu, kas noteica, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek dzīvojamo māju palīgēkas, ja palīgēkas platība pārsniedz 25 $m^2$ un pašvaldība to neaplikšanu ar nodokli ir noteikusi ar saviem saistošajiem noteikumiem, izņemot garāžas.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka no 2012.gada 1.janvāra Likumā attiecībā uz palīgēkām nav noteikts nosacījums atbrīvojumam no nekustamā īpašuma nodokļa – neizmantošana saimnieciskajā darbībā.

Rīgas domes 2012.gada 17.janvāra saistošo noteikumu Nr.161 „Par nekustamā īpašuma nodokli 2012.gadā" 6.punkts noteica, ka dzīvojamo māju palīgēkas (to daļas), kuru platība pārsniedz 25 kv.m un kas netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai (izņemot garāžas), ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek. Tāda pat satura tiesību norma ietverta Rīgas domes 2012.gada 18.decembra saistošo noteikumu Nr.197 „Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" (spēkā no 2013.gada 1.janvāra) 5.punktā.

Lietā nav strīda par to, ka pirts ir uzskatāma par dzīvojamās mājas palīgēku, minēto apstiprina NĪVKIS reģistrētais pirts ēkas klasifikācijas kods.

Tādējādi tiesa atzīst, ka pirts ēka /adrese A/, kadastra apzīmējums /numurs A/, kuras lietošanas mērķis ir „1274 Citas, iepriekš neklasificētas, ēkas" ir atzīstama par nekustamā īpašuma objektu, kas ir atbrīvojams no nekustamā īpašuma nodokļa samaksas, proti, konkrētajā gadījumā ir piemērojams likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 9.punkts un 9.$^1$punkts.

Ievērojot to, ka konkrētā palīgēka pārsniedz 25 kv.m platību, piemērojot pašvaldības saistošos noteikumus, ir jāpārbauda vai pirts ēka tiek izmantota saimnieciskajā darbībā.

[7] Tiesa atzīst, ka Dome nepamatoti atzina, ka pieteicēja pirts ēku izmanto saimnieciskajā darbībā un līdz ar to tā nav atbrīvojama no nekustamā īpašuma nodokļa nomaksas. Kā atzinis Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 2015.gada 4.marta spriedumā lietā Nr.SKA-0111-15, arī 2014.gada 7.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-675/2014 *(lietā ir vērtēti citi ar nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanu saistīti aspekti, tomēr secinājumi, kas izdarīti attiecībā uz objekta izmantošanu saimnieciskajā darbībā ir piemērojami arī šajā lietā)*, tas, ka komersants izīrē dzīvojamās telpas un ar tām saistītas nedzīvojamās telpas fiziskām personām, nenozīmē, ka saimnieciskā darbība tiek veikta attiecīgajās telpās.

Minēto tieši Likumā noteicis arī likumdevējs, proti, Likuma 1.panta ceturtajā daļā kā izņēmumus no saimnieciskās darbības noteikta dzīvokļa vai individuālās dzīvojamās mājas (mājas daļas) izīrēšana dzīvošanai vai fiziskās personas īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošas telpu grupas, kuras funkcionālā izmantošana ir saistīta ar dzīvošanu (garāža, autostāvvieta, pagrabs, noliktava un saimniecības telpa), iznomāšana fiziskajai personai, kura to neizmanto saimnieciskajā darbībā.

Tātad, lai konstatētu, ka ēka tiek izmantota saimnieciskajā darbībā, ir jākonstatē, ka tās īmieks vai nomnieks to izmanto saimnieciskajā darbībā un komersanta darbība šādas ēkas (telpas) iznomājot, nav uzskatāma par saimniecisko darbību.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka no 2012.gada 1.janvāra Likuma 1.panta otrās daļas 9. un 9.$^1$punktā vairs nav norādes par objekta atbrīvošanu no nekustamā īpašuma nodokļa, ja tas netiek izmantots saimnieciskajā darbībā, proti, dzīvojamo ēku palīgēkas līdz 25 kv.m platībai automātiski tiek atbrīvotas no nekustamā īpašuma nodokļa.

Ievērojot to, ka konkrētā dzīvojamās mājas palīgēka – pirts ir 37,7 kv.m platībā, attiecībā uz šo ēku ir piemērojami pašvaldības saistošie noteikumi, kuru nosacījumi paredz, ka šādas palīgēkas ir atbrīvojamas no nekustamā īpašuma nodokļa nomaksas, ja tās netiek izmantotas saimnieciskajā darbībā.

Ievērojot to, ka pašvaldības saistošajos noteikumos ietvertais jēdziens „saimnieciskā darbība" nevar tikt interpretēts savādāk kā to noteic Likums, uz kura pamata saistošie noteikumi izdoti, kā arī ievērojot tiesu judikatūru, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pirts ēka nav uzskatāma par nekustamā īpašuma nodokļa objektu, proti, attiecībā uz šo ēku ir piemērojams Likuma 1.panta otrās daļas 9.$^1$punkts, kas noteic, ka šāds objekts nav apliekams ar nekustamā īpašuma nodokli, ja to paredz pašvaldības saistošie noteikumi.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Dome nepamatoti atzina, ka pirts ēka tiek izmantota saimnieciskajā darbībā, līdz ar to nepamatoti pieteicējai aprēķināja NĪN par pirts ēku /adrese A/, līdz ar to Lēmums ir atceļams.

[8] Tā kā pieteikums tiek apmierināts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu pieteicējas samaksātā valsts nodeva piespriežama no atbildētājas par labu pieteicējai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Pieteicēja par lietas ierosināšanu ir samaksājusi valsts nodevu 28,46 eiro apmērā *(lietas 6.lapa),* tādējādi valsts nodeva minētajā apmērā atlīdzināma pieteicējai no Rīgas domes budžeta līdzekļiem.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.pantu un 289.-290.pantu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda**

**apmierināt** SIA „LARIVA" pieteikumu par Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 30.oktobra lēmuma Nr.2-30/RD-14-2670-nd atcelšanu.

**Atcelt** Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 30.oktobra lēmumu Nr.2-30/RD-14-2670-nd.

**Piespriest** no atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „LARIVA" samaksāto valsts nodevu 28,46 eiro apmērā, kas atlīdzināma no administratīvajā lietā pieaicinātās iestādes Rīgas domes budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* A.Pāvele

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____A.Pāvele

Rīgā 2015.gada 5.maijā